

Myrry Ýekegulagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň Jokjoky awlaýşy

Category: Çagalar edebiýaty, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Myrry Ýekegulagyň başdan geçirenleri: Myrrynyň Jokjoky awlaýşy

- *BU BAPDA MYRRYNÝŇ JOKJOKY AWLAÝŞY GÜRRÜŇ BERILÝÄR*

Güýzüň günü süýr günortanlar gökden bir süri serçe aşak indide, bugdaýy orlup ýygnalan meýdanyň ortasyndaky harman ýerine gondy. Serçeler jürküldeşip, gaty ýeriň jaýryklaryna siňip galan däneleri çokýardylar. Olaryň üstlerine howp abanandygyny bilenokdylar. Ýöne olaryň ýakynjagynda gür sypalyň içinde garnynyň aşağı, burny, murty ak, galan ýeri zolak-zolak garamtyl goňur, ýekeje gulagyny dikgerdip oturan Myrry dilini ýalmandyryp, serçeleriň üstüne towusmaga taýýarlanýardy. Serçeleriň harman ýerinde ýaýrap, galan-gaçan samanlary, jarlary gzyldörjük edip ugran pillesi Myrry bat alyp, olaryň ortarasyna böldi. Ol böken mahaly, hamana gujagyny serçeden dolduraýjak ýaly gulajyny gerip topuldy. Emma serçeleriň biri hem Myrrynyň penjesine düşmedi. Bary gürre ördi-de, ganat ýaýyp göge galdy. Olar ät galyp, dilini ýalmandyryp, kaçak gözlerini petredip duran Myrrynyň üstünden gülýän ýaly: «Myrryk! Bar işiň pyr-ryk!» diýsip, ýene bir sapar ýerläp aýlandylar-da, uçup gitdiler. Myrry ýüzüni göge tutup, tä

guşlar gözden ýitýänçä ýalmanyp oturdy. Ol öz-özüne käýindi:
– Özüm bir akmak. Hemmesini birden tutjak bolup, ortara bökdüm. Birjigini göz astyna alyp, şoňa topulan bolsam, onda bu wagt şorja serçe etini çekelärdim.

Bu masgaraçylygy hem edil taňkany kellesine geýip, ile gülki bolşy ýaly, dostlarynyň baryna aşgär bolar öydüp, Myrry daštöweregine göz aýlady. Oñatlyk. Bäri-bärde janly-jemende görnenokdy. Birden onuň ýakynjagynda biri jakyrdap güldi. Myrry tisginip, şol tarapa garady. Çiliň üstündäki ýeke çykan ýylgynyň depesinde alahekek heşelle kakyp gülýärdi:

– Jakyr-jakyr! Hä-ä, Ýekegulak pälwan, sen ýene ganatlylara erjeşgin! Görseň, ganatlylar seň çakyň däldir. Olar çalasyndyr! Edil agzyň gum garbadaýýandyr! Agzyň gumuny bir süpür. Murtuňa ýelmeşen samanlary çöple! Jakyr-jakyr!

Myrry alahekegiň öz üstünden gülmegine namys etdi. Içini hümlətdi. Oňa haýbat atdy:

– Eý, jakyr, elime düşäýseň, ýelekleriňi ütüp, etiňi tüýt-müýt ederin. Süňküni gemrerin!

Alahekek öñküsindenem beter jakyrdap güldi. Myrry ondan yüzünü sowdy-da, başga aw gözlemek üçin Güllüdepäniň aňyrsyndaky sypallyga gitdi. Ýolda ol öz-özüne göwünlik berdi:

– Geçen işe ökünme, Myrry han! Aw diýeniň bagt işidir. Bagtyň çuwse, aw ganly bolar. Bagtyň çüwmese, muňa etjek alajyň barmy?

Aslynda Myrrynyň guş awlamaga ukyby ýokdy. Ol her bir işe ýaýdanjaň çemeleşýän, ejiz jandarlara dözümsiz pişikdi. Ol uklap ýatyrka atýalmanyň çağasy onuň guýrugyny dişläp gaçsada, şony gorka kowalaýardı. Eger ejizje atýalman, uly ili bilen möňňüribерсе, Myrry ony kowalamasyny bes edip, aşak oturyberýär. Onuň bir gulagy kesikdi. Elbetde, ony ýaltalykda aýyplaýan gopbam jandarlar onuň gulagy barada her hili gülkünç gürrüňler ýaýradýardylar. Olaryň käbiri, hamana Myrrynyň gulagyny sarygarnjalar iýenmiş diýen ýaly toslamalar tapýardı. Ýene biri Myrry uklap ýatyrka garagol syçanlaryň biri gaýcy bilen onuň gulagyny kesipdir diýärdi. Hakykatda welin, Myrrynyň gulagynyň birini gapan kertip alypdy. Ol aw gözläp ysyrganyp ýörkä gurulgy gapanyň üstünden barýar. Gapan tas onuň boýnundan düşen eken. Ýone Myrry çalasynlyk bilen yza tesýär. Şonda gapanyň goşa saly onuň çep gulagyny gapjaýar...

Beýik Aladagyň etegindäki gür tokaýyň çetinde akar çeşmäniň boýunda ýasaýan Myrryny bu jelegaýlarda tanamaýan ýokdy. Ol

ýuwaşja pişik bolandoň, goňşulary, deň-duşlary ony gowy görýärdiler. Onuň bilen bileje oýnaýardylar. Käte olar Myrrynyň öýüne myhmançylyga gelerdiler. Kämahal bolsa, ony özleriniňkä myhmançylyga çagyryp, alyp giderdiler. Myrry hiç wagt ogurlyk etmän, öz awyny özi tapyp ýören jandar bolandoň, dostlary häli-şindi onuň hojalyk işlerine-de kömekleşýärdiler. Aýy pälwan ony peçde ýakar ýaly odun bilen üpjün edýärdi. Towşanmyrat, Horazguly, Kirpigeldi ýylda Myrrynyň jaýyny remont edip berýärdi...

Myrry şol gidişine Güllüdepäniň töwereginde aw gözläp, günü ikindi etdi. Ahyry mydama atyzlara sepilen bugdaý tohumlaryny şinelänsoňam dörjeşdirýän Jokjoky Myrrynyň girişine düşdi. Jokjoky dok bugdaý başyny tapyp, ony çünküne gysyp, ganatlaryny ýaýdy. Birden onuň çünkündäki bugdaý başy aşak gaçdy. Jokjoky şony aljak bolup, ýene ýere gondy. Şol demde Myrry ony gabyrdadyp basdy. Onsoň agzyna aldy-da, öýüne bakan gaýdyberdi. Ol tutan awyny Alahekege görkezjek bolup, harman ýeriniň ýanyndan aýlanyp gaýtdy. Emma alahekek uçup giden eken.

Her niçik-de bolsa, Myrrynyň awy oñdy. Ol tutan awyny goňşulara görkezjek boldy. Eger goňşular onuň guş tutandygyny göräýseler, ertiriň özünde «Myrry asmandan uçup barýan ganatly guşlary tutup bilyän, erjel awçy eken» diýen mahabatly gürrüniň bütin tokaýa doljakdygy ikuçsyzdy. Emma, içiňi ýakaýyn diýen ýaly, goňşularyň bary gün ýasanyndan öýli-öýüne sokulypdyr.

Jokjoky görgüli Myrry Ýekegulagyň ýiti dişleriniň awysyna çydaman köp urundy. Ol Myrra ýalbaryp gördü. Oňa ýaranjaňlyk etdi. Myrrynyň edermenligini taryplady:

– Myrry, sen zor! Sen örän ökde awçy. Entegem ösersiň. Ýogsada, Myrry, sen näçinji ýylda doglan-a? Menddn ululygyň-kiçiliğiň nähilikä? Ä?

Ol her edip-hesip edip, Myrryny gepletjek bolýardy. Myrry hem ahmal däldi. Agzyny açaýsa, jokjokynyň sypyp gitjekdigi ýadynndady. Şonuň üçinem, agzyny ýarman, onuň bir sowalyna-da jogap bermän, sag-aman öýüne geldi. Ol daş işikde guşuň ýeleklerini ütüp başlady. Jokjoky jögülige yüz urdy:

– Eý, wäk! Myrry, näme agyrýan däldir öýdýärmiň-aýt! Her ýelegimi sograňda janym çykara gelýä!

Soňea ol Myrrynyň dyrnaklary syh-syh penjesine ýapyşyp, ony saklady:

– Myrry, eşidişime görä, sen halal süýt emen bolmaly. Hiç wagt ýalan sözlemeýärmişïň. Ogurlyk etmeýärmişïň. Haram ete agyz urmaýarmışyň. Örän adalatly, gerçekmişïň!

Myrrynyň başy aýlanyp ugrady. Ol murtuny sypalady:

– Ýogsam näme!

– Eger şeýle bolsa, şu ýerde sen ýalnyş iş edýäň. Elbetde men indi ölümimi boý numa aldym. Yöne ölüm jezasy berleniňem iň soňky sözi diňlenýändir! Eşidişime görä, sende bir uranda gara daglary para-para edýän jöwher pyçak barmış. Eger meni iýjegiň çyn bolsa, şol pyçak bilen meniň damagymy çalyp, ýagşyja halalla! Şonda men senden razy bolup, arkaýyn gözümi ýumaryn! Men dyzasamam sypmaz ýaly, ilki goýun güýlen ýaly iki aýagymy mäkäm çat!

Bu sözler Myrrynyň göwnüne jaý göründi. Dogrudanam, jokjokynyň etini pudarlap, ýuwup-ardyp, gazana salsaň onuň tagamynyň üýtgeşik boljakdygy çyn. Myrry bir ýerden ýüpjacaz tapyp, guşuň iki aýagyny berk çatdy. Onsoň aşpyçagyny almak üçin öýüne girdi. Pyçagy çalgy daşyna çalyp ýiteltdi. Pyçagyň yüzüne penjesini degrip, onuň kemsiz ýitelendigine göz yetirdi. Ol pyçagyny alyp arkaýyn daş çykdy. Jokjokyny güylüp taşlan ýerine bardy. Guş ýerinde ýokdy. Myrry hyrcyny dişläp, töwerege göz aýlady. Bir görse, jokjoky hol günebakarlaryň üsti bilen ganat ýaýyp uçuo barýar. Myrry özüniň aldananyna gynanyp, köp ahmyr etdi.

Berdimuhammet GULOW. Çagalar edebiýaty